

رویکردی نظری بر

روش تحقیق

علی جان حسنی «مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهشهر»

محمد سعید باقرزاده «عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهشهر»

مجتبی مرادی «عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهشهر»

سید علی اصغر حسینی نوذری «مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهشهر»

روش تحقیق

شناسه افزود: حسینی، علی جان، ۱۳۵۹

عنوان و نام پدید آورنده: رویکردی نظری بر روش تحقیق / نویسندگان علی جان حسینی... [و دیگران].

مشخصات نشر: بهشهر: اسلوب علمی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۱۹۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۲۱۱-۲-۴ : ۷۵۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: تحقیق -- روش شناسی

یادداشت: نویسندگان علی جان حسینی، محمدسعید باقرزاده، مجتبی مرادی، سیدعلی اصغر حسینی نوذری.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ر ۹ / ۵۵ / Q1۸۰

رده بندی دیویی: ۰۰۱/۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۰۴۳۷۱

- ❖ عنوان کتاب: رویکردی نظری بر روش تحقیق
- ❖ نویسنده: علی جان حسینی، محمدسعید باقرزاده، مجتبی مرادی، سیدعلی اصغر حسینی نوذری
- ❖ چاپ و ناشر: مرکز نشر اسلوب علمی
- ❖ طراحی و صفحه آرایی: مهدی مختارپور
- ❖ نوبت انتشار: اول - پاییز ۱۳۹۱
- ❖ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۲۱۱-۲-۴
- ❖ شمارگان: ۳۰۰ نسخه
- ❖ قطع: وزیری - ۱۹۰ صفحه
- ❖ قیمت: ۷۵۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
---------------	----

بخش نخست: موضوع و مسئله تحقیق

فصل اول: درآمدی بر انتخاب موضوع و طرح مسئله.....	۱۷
انتخاب موضوع.....	۱۷
آغاز سردر گمی.....	۱۹
منابع انتخاب موضوع.....	۳۰
مروری آثار گذشته.....	۳۳
اهداف تحقیق.....	۳۵
تنظیم و تدوین مسئله تحقیق.....	۳۷

بخش دوم: بخش دوم مفاهیم و اندازه گیری

فصل دوم: مفاهیم، تعاریف نظری و عملی و فرضیه سازی.....	۴۳
مفهوم.....	۴۳
فرضیات تحقیق.....	۴۸
ویژگی های فرضیه.....	۵۱
انواع فرضیه.....	۵۲
منابع فرضیات.....	۵۳
فرضیه سازی.....	۵۶
متغیر.....	۵۷

۵۸.....	انواع متغیر.....
۶۰.....	متغیر کمی و کیفی.....
۶۱.....	متغیرهای دوارزشی و چندارزشی.....
۶۳.....	انواع پرسش های پژوهش.....
۶۵.....	فصل سوم: مقیاس و طیف ها.....
۶۵.....	مقیاس.....
۶۶.....	بررسی مقیاس از حیث متغیر.....
۶۶.....	اندازه گیری متغیر.....
۶۷.....	سطوح اندازه گیری متغیرها.....
۶۸.....	متغیر اسمی.....
۶۸.....	سطح رتبه‌ای (ترتیبی).....
۶۹.....	سطح فاصله‌ای.....
۷۰.....	سطح نسبی.....
۷۱.....	انواع مقیاس ها.....
۷۲.....	طیف ها.....
۸۲.....	انواع پرسشها در تحقیقات پیمایشی.....

بخش سوم: روش های پژوهش

۸۷.....	فصل چهارم: انواع روش های تحقیق.....
۸۷.....	مشاهده.....
۸۸.....	انواع مشاهده.....
۹۱.....	عوامل موثر در مشاهده.....
۹۵.....	ویژگی های مشاهده علمی.....
۹۷.....	مراحل انجام شده.....

۱۰۳	مزایا و محدودیتهای روش مشاهده
۱۰۸	اعتبار در روش مشاهده
۱۱۱	روشهای تحلیل محتوی
۱۱۱	تحلیل محتوی
۱۱۱	تحلیل کیفی
۱۱۲	شرایط کلی تحلیل محتوای کیفی
۱۱۲	تهیه طبقات تحلیل
۱۱۳	اشکالات تحلیل محتوای کیفی
۱۱۳	تحلیل کمی
۱۱۴	روش کار
۱۱۵	دیگر انواع تحلیل محتوا
۱۱۶	قابلیت اعتماد و اعتبار تحلیل محتوی
۱۱۹	روش آزمایشی و شبه آزمایشی
۱۱۹	آزمایش
۱۲۱	سطوح تحقیق آزمایشی
۱۲۲	انواع تحقیقات آزمایشی
۱۲۶	اعتبار در تحقیق آزمایشی
۱۳۱	کنترل محیطی در روش آزمایشی
۱۳۳	مطالعات شبه (نیمه) آزمایشی
۱۳۴	مزایا و معایب تحقیق آزمایشگاهی
۱۳۵	پیمایش
۱۳۵	روش پیمایشی
۱۳۶	ویژگی های روش پیمایشی
۱۳۷	انواع تحقیق های پیمایشی
۱۳۹	انواع طرحهای تحقیق پیمایشی

۱۳۹	طرح پانل.....
۱۳۹	طرح شبه پانل.....
۱۴۰	طرح پانل واپس نگر.....
۱۴۰	طرح آزمایش واپس نگر.....
۱۴۰	طرح همبستگی یا مقطعی.....
۱۴۱	طرح مطالعه موردی.....
۱۴۱	روش گردآوری داده ها.....
۱۴۷	مزایا و محدودیتهای روش پیمایش.....

بخش چهارم: نمونه گیری و نتایج پردازش داده ها

۱۵۱	فصل پنجم: روش های نمونه گیری.....
۱۵۱	نمونه گیری.....
۱۵۲	دلایل استفاده از نمونه گیری.....
۱۵۳	طراحی نمونه تحقیق.....
۱۵۴	انتخاب چهارچوب نمونه.....
۱۵۵	انواع نمونه گیری.....
۱۵۵	نمونه گیری احتمالی.....
۱۵۸	نمونه گیری غیراحتمالی.....
۱۶۱	فصل ششم: اطلاعات و داده های پژوهش، یافته ها.....
۱۶۱	اطلاعات.....
۱۶۱	آمار.....
۱۶۲	جمع آوری آمار و اطلاعات در ایران.....
۱۶۵	دلایل مطالعه آمار.....
۱۶۵	توزیع فراوانی.....

۱۶۶	جمع آوری داده ها
۱۶۷	کدگذاری بعدی داده ها
۱۶۷	تحلیل نتایج
۱۶۹	گرایش مرکزی داده ها
۱۷۳	ضرورت کاربرد کامپیوتر در تحقیقات
۱۷۴	مزایا و ضعف نرم افزار SPSS
۱۷۶	یافته ها و گزارش

منابع و مآخذ

۱۸۱	منابع فارسی
۱۸۷	منابع غیرفارسی

دشواری های علم در دهه های اخیر بسیار کاهش یافته است بطوریکه در گذشته پژوهش و تحقیقات از مسیرهای مبهمی عبور می نمود و چه بسا در این مسیر خطاهایی نیز بر آن وارد می شد که محقق هم می توانست بدان آگاه باشد و هم اینکه از چشمانش تا سالهای سال پنهان بماند و همین امر موجب تصمیم گیری های نادرست در آینده می گردید. اما امروزه، دیگر بسیاری از فرآیندهای تحقیق بدلیل پیچیدگی ها و تخصص گرایی، مشکلات گذشته را برای محقق بوجود نمی آورد و پژوهشگر با قابلیت اطمینان بیشتری به ابزار ها و سنجه ها اتکاء می کند.

سعی ما در این کتاب بر آن بود که درس روش تحقیق تا حد امکان مسیر سهل آسانتری را برای فراگیران بوجود آورد و دشواری و پیچیدگی های آن منجر به فرار یا عدم تمایل ذهنی دانشجو نگردد به همین علت این کتاب را می توان یکی از کتب روش تحقیق با "آموزش آسان" نیز نام برد. این کتاب سرشار از مثال های کاربردی و اجتماعی است که به دانشجویان در فرآیند پژوهش و تحقیقات یاری می رساند. البته همانطور که می دانید تحقیق یعنی جستجو و کاوش کردن پیرامون یک مسئله که فرد و یا جمعی از افراد با آن

مشکل یا مسئله روبرو می شود اما تحقیق علمی با سایر تحقیقات تفاوت ویژه ای دارد زیرا تحقیق علمی براساس روش ها و اسلوب علمی استوار می باشد که محقق ریشه ها و عوامل مسئله را بصورت علمی و اکادمیک دریافته و راه حل درست را ارائه میدهد. بر همین اساس است که تحقیقات یا برای حل مشکل انجام می گیرد یا برای انکشاف و توسعه دانش بشری.

کتاب پیش رو از چهار بخش (موضوع و مسئله تحقیق، مفاهیم و اندازه گیری، روش های پژوهش و نمونه گیری و پردازش نتایج) و شش فصل تشکیل شده است که در فصل نخست آن به دشوارترین قسمت یک تحقیق پرداخته شده است در واقع انتخاب موضوع و مسئله تحقیق دشوارترین و ملال آورترین پدیده پژوهشی است که پیش روی محقق یا دانشجو قرار می گیرد و او را با مانده های زیادی از سردرگمی همراه می سازد. (حسنی، ۱۳۹۱)

فصل دوم کتاب به مفاهیم و فرضیات تحقیق اشاره دارد که در آن با مبانی اولیه در حوزه تعاریف موضوعی، فرضیه سازی و متغیرهای کمی و کیفی آشنا خواهید شد. مقیاس ها و طیف ها فصل سوم این کتاب را به خود اختصاص داده است در این فصل تعاریف اولیه مقیاس و طیف و انواع طیف ها مشخص می گردد و همچنین سطوح مختلف متغیرها (سطح اسمی، سطح ترتیبی، سطح فاصله ای، سطح نسبی) مورد بررسی قرار می گیرد.

انواع روشهای تحقیق در فصل چهارم مورد بررسی قرار گرفت که در آن عمده ترین روش ها مورد ارزیابی قرار گرفت مشاهده بعنوان اولین روش تحقیق در طول تاریخ، نخستین مبحث این فصل می باشد. روش های تحلیل محتوا و روش آزمایشی و شبه آزمایشی نیز مورد کنکاش واقع گردید. پیمایش پایان بخش این فصل و بعنوان رایجترین روش تحقیق محسوب می شود.

فصل پنجم مربوط به روش های نمونه گیری در تحقیقات می شود که در آن به روش های احتمالی نمونه گیری و روشهای غیر احتمالی اشاره می گردد. اهمیت نمونه گیری در تحقیقات بدان اندازه است که چنانچه این بخش در پژوهش و تحقیق دچار خدشه و مشکل گردد نتایج تحقیق تحت الشعاع آن قرار خواهد گرفت.

اغلب مطالعات و تحقیقات، از داده ها و یافته هایی برخوردار است که ترتیب ارائه آن و اهمیت اشاره در فصل نهایی بدان اشاره شده است. همچنین اهمیت کاربرد آمار در تحقیقات و مزایا و معایب کاربرد کامپیوتر و نرم افزار (SPSS) و چگونگی گزارش یافته و پردازش نتایج در فصل ششم از نظر می گذرد.

بی شک این اثر عاری از خطایست امید واثق داریم که نظرات و پیشنهادات خود را برای قوت کار به ما منعکس نمایند.

مؤلفین

تایستان ۹۱